

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašavanje itd. šalju se napunnicom ili poloznicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a našloga svo polovrni». Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju; nepodpisani netiskaju, a nepodpisani frankirani neprimaju.

Predplate za poštarinom stoje 12 K u obd., 24 K na godinu ili 6 K za seljaka, 3 K za 3 mjesec, 1 K 3/4 za pol godine.

Izvan carvine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giulia br. 5, te prima stranke osim nedjelje i svake svaiki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavalac Stjepo Gjičić. — U nakladi tiskare J. Krmptović i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Prilog k našem školstvu.

Polovicom prošloga marča digle su talijanske novine Primorja silnu prašinu od veselja, što se je vrhovno upravno sudište u Beču izreklo proti ustrojenju hrvatskoga odjela pučke škole u Šterni.

Mi se nismo htjeli upuštati u to pitanje, dok se na izvoru točno obavjestimo o svemu, što se tiče ustrojenja pučke škole u Šterni. Imajući točne podatke u rukama, možemo napokon i mi kazati svoju u tom predmetu. Nu prije toga osvrnuti nam se je na pisanje talijanskih novina Primorja u obće, napose pako na ono glasilo zemaljskoga odbora za Istru, koje je u svojem broju od 17. marča t. g. posvetilo tomu pitanju uvodni članak pod naslovom: „La scuola croata di Sterna sfumata“ (Izjalovljena hrvatska škola u Šterni).

Pošto igra kod nas kod ustrojenja pučkih škola osobito ulogu popis pučanstva, koji je proveden nam na šestu svuda, gdje imaju vlast Talijani nad našim pukom, io se i u ovom slučaju talijanski listovi pozvale na popis puka u Šterni. Po tom popisu imade u onom školskom okrugu 850 Talijana, 97 Slovenaca i 30 Hrvata. U istinu neima pako u onom okrugu Talijana ni onoliko, koliko su kod popisa našli Hrvata i Slovenaca, kako ćemo niže vidjeti.

Mjestno školsko vijeće u Groznojnu, kamo spada Sterna, izkazalo je, da ima u školskom okrugu Sterne 162 talijanske djece sposobne za školu i samo 3 Hrvata. Na temelju te umjetne statistike, molili su Talijani pučku školu u Šterni sa talijanskim naukovnim jezikom. Tako bar pišu talijanski listovi. Molbu njihovu da su podupirale občine, zemaljski odbor i c. k. kotarsko školsko vijeće.

C. kr. zemaljsko školsko vijeće odlučilo je mjeseca aprila 1895., da se ustroji u Šterni pučka škola sa talijanskim i hrvatskim odjelom.

Zemaljski prisjednik i član toga vijeća od strane zemaljskoga odbora dr. Gambini, da je odlučno prosvjedovao proti ustrojenju hrvatskoga odjela. Njemu se je pridružio i drugi prisjednik i član toga vijeća dr. Cleva dokazivajući povjestničko-znanstvenimi dokazi, da ono malo Slovena, što ih još imade u onom okrugu, jesu Slovenci, nipošto Hrvati, te da je suvišna hrvatska škola za sama 3 djaka.

Vladini članovi zem. školskoga vijeća Czermak i Klodić, da su se pozivali na molbu — „koja je nosila čitavo groblje krizeva“ — nek ojih otaca za ustrojenje hrvatske pučke škole u Šterni.

Zemaljski odbor u Poreču uložio je utok na ministarstvo, proti odluci c. k. zem. škol. vijeća. Ministarstvo je odbilo taj utok kao netemeljit. Na to je zemaljski odbor podnio pritužbu proti odluci ministarstva na vrhovno upravno sudište.

Dne 14. marča t. g. razpravljalo je vrhovno upravno sudište o pritužbi zemaljskoga odbora, te ukinulo odluku ministarstva bogostovjaka kao u zakonu neosnovanu. Sudu je predsjedao dr. Alter; izvjestiteljem bijaše dr. Druša; a zemaljski odbor zastupao je dr. Gambini. Ovaj posljednji je dokazivao, da ima u Šterni malo Slavena, za koje da se ne zna jesu li Hrvati ili Slovenci. Ovi da govore kod kuće smjesu glasova pripadajućih raznim jezicima, kao: slovenskomu, hrvatskomu, i albanskomu. Borbu za hrvatsku pučku školu, da zapodješe tamošnji župnici, napose župnik Nedved, koji da je potvorio 80. podpisa talijanskih seljaka na molbi za hrvatsku školu. Podpisatelji molbe, da su prosvjedovali proti tomu, da bi oni bili Hrvati ili Slovenci, te izrazili konačno želju, da se uvede u njihovu školu talijanski naukovni jezik.

Upravno sudište uvažilo je sve te razloge, te ukinulo ministarsku odluku sliedećim obrazloženjem: „Ovaj molba...“

Po mnijenju sudišta, odredba, na temelju koje bi se imalo ustrojiti jednu školu sa dvjema odjeli, jednu sa talijanskim a drugu hrvatskim naukovnim jezikom, nije izvediva u smislu § 6. temeljnog školskog zakona, pošto taj paragraf propisuje samo to, koji jezik ima biti naukovni u školi i pouku drugih nuzgrednih predmeta u istoj školi, dočim se u predležem slučaju radi o dvih odjelih u jednoj školi, dapače čak o tom, da se školu zamjeni sa dvjema odjeli sa različitim naukovnim jezikom.

„Za takovu školu sudište nenalazi pretpostave.“

„U istinu uspjeh izvida jest sliedeći: 850 Talijana, 97 Slovenaca i 30 Hrvata. Djaka talijanskih 162 a hrvatskih 3.“

„Valja priznati, da se djece za hrvatsku poduku zbilja nemože naći.“

„Zemaljska zaklada, koja uzdržava pučke škole, bila bi inače ustrojenjem zahtjevano škole obterećena većimi troškovi za sate poduke, za poučna sredstva itd.“

Nadodaj tomu, da proizlazi iz spisa, da zanimane stranke, koje bijahu preslušane, nehijedoše priznati slavensku narodnost, niti zahtjevali na obranu iste ustrojenje škole.“

DOPISI.

Iz Altura: pišu nam dne 1. maja 1900. Dobro će biti, da se i od nas kada slogod saznade. Nije sve onako, kako se sa nama rugaju gospoda u Puli kad govore, „che i Alturani puoli“ si ga untre mendo prete“ ecc.

Imala je naša občina do istine mnogo obćinskih dobara i sumia, a ima nešto i danas, ali od svega toga mi nemamo nikakve koristi. Da se je ustati k'apu Pavlu Zupanoviću“ (koji je doveo Alturce u ove kraje iz primorja Gornje Dalmacije), čudno bi mu bilo pri sreću vidjeti sva obćinska dobra pod dugom i grdnio bi gledao današnje i prijašnje alturško talijansko podrepnice. Ovdje Vam nema čovjeka, koji bi se malo zauzeo za dobro obćine.

Sve (skoro) podobne u mjestnoj obćini puljskoj imaju svoju vlastitu upravu, ali Alturci do toga nisu vredni doći. God. 1886. molio je to pokojni Grgo Sladonja sa drugovi, ali bila im je molba odbijena, jer da nije bilo dosta podpisa. Prošlo godine htjeli su opet poslati molbu na zemaljski odbor radi toga, nu žalibože ni do danas nisu je poslali. Naš štor deligato je obećivao, da će i on podpisati molbu a tako i njegov virni kum Josip, ali nisu toga učinili; molba nije mogla napred, a ova dvojica vladaju u našem selu po receptu Glezerovom a ovaj im zapovieda po naputku i volji Buzolicevoj. Alturci! budimo pametni i dignimo se, da budemo sami gospodarili sa našim imanjem! Neka nam ne bude već glava na vratu za intrigu. Imamo novu školu i novu crkvu, a imamo i duga (nešto po prilici 10 hiljada) ali sve to bismo lako platili, kad bismo sami zapoviedali i kad nebi bilo na svijetu manjonih. A tako sada plaćamo i plaćati ćemo još puno godina 145 po sto adicionala obćinskoga i dug se nikad ne plati. Troškovi naše obćine nisu veliki (45 f. školski paušal, 60 f. babcia, 120 f. sum. straža, 120 f. deligat) a prihoda hvala Bogu liepoga (100 f. strane — suma proti iztoku — 100 f. kamenolom, 100 f. lov, 400 f. ovce iz Čičarije, Deghenghi plaća interes na 2000 f. i svake seste ili sedme godine posječemo šumu Lužan (1000 paših), od kuda se izvadi liepa svota. Račune ove obćine ne može se viditi već dvie godine izložene na uvid obćinarom. Dosta je da gospoda znadu gdje ide naš novac, mi netreba da znamo.

Tako želi i tako će naš paron. Ako mu gospoda ne ugrade u svomu, on im se zaprijeti, a oni učine mu sve po volji, na veliku škodu i sigurnu materijalnu propast našu.

Razgovor.

među Medulincom Nikolom i Valturcem Mijom u Medulin kod sv. Foške.

Mik. Dobar dan kume Mijo!
Mijo. Bog daj zdravlje i k litu!
Mik. Ča te tako kasno nosi ovamo?
Mijo. Doša sam viditi na mafine ako će mi utro mit.

Mik. Kako ste pasali vi u Alturi ove vazmene svece?
Mijo. Ej tako, tako, sve nam je bilo lipo, jist imali smo hvala Bogu dosta a pit kako ki more, ma samo oni funkcijoni u crkvi me nisu ni malo komodali.

Mik. A ča je bilo ča novega. ter naš biskup da je zabranja popim. da ne smidu u crkvi niš novega delat.

Mijo. Ma meni se para, da naš pop ne bada za to, nego on dela po svoju. Ja param. da nijedan Valturce ne pameti, da bi se voda na veliku subotu blagoslivljala latinski, a ovo lito smo lo dočekali. Od uvik bia je obćaj hrvatski po „Ščavetu“, a sada je valja zabranjeno. ma ona zapovied biskupa brani samo hrvatski urađjat a latinski se more,

Mik. To ni pravo ni Bogu drago, ma ču ti ja kazati kako koli nas.

Mijo. Ali čekaj još ovu. Nikidan sam bia u crkvi kad su kšćali jedno dite. pak i tu sam čuja ništo murmljati latinski, samo „Oeenas i viru“ hrvatski molili, a stari barba lve mi je reka. da i oni dobri pop Benigar i pokojni Kraljac od vjrk su kšćali hrvatski. a ovi naš lipi i sladki pre Anzulo je obrnla na latinski, valja da bolje razumimo.

Mik. Dragi moj kume. ni samo kolfi vas takó, nego i kolfi nas još gore. I kolfi nas se spominju ljudi stariji, da još pokoppi Tancabel, Gambini i zadnji pok. Legović, blagoslivljali su vodu hrvatski i na veliku subotu i na vijtju trih Kralji, i dicu su kšćali vjrk hrvatski, ali sada ne rabi više hrvatski ritua ni za to ni za niš, kako da ga nije. Ali znaš ki je tomu kriv?

Mijo. A ki kone pop i on ki mu zapovieda.

Mik. A ni ne to tako. Naš sadašnji plovac, kad je doša je dela sve hrvatski, a pok. Vidin, stari Brela i oni jadni Mihae posli su ga biskupu tužiti, da oni tako neće i biskup ih je poslusa.

Mijo. A ja dragi moj kume ni već pravice na svitu. Naš svit se počea malo buditi, ma nima pravih pastiri i tako gospoda ga tako obrnu. Prvo nas je držalo nazad neznanstvo, a sada bi nam stili dati yuke za pastire i nami je vjrk joh.

Mik. Ja bi pako svitova sve pope furešti ki dodju u naša sela, da se popitaju kod starijih ljudi kako je prije bilo, pa neće faliti proti onomu „ništa novoga“ u crkvi.

Mijo. Tako mislim i ja, sada grem i Bog stobom.

Mik. Bog kume.

Pisma iz Beča.

Dragi prijatelju!

Kad dodješ u ludji grad na nauke, treba da potraziš stan. To nećih i ja. Nadjoh stara uređenu sobicu. Gospodrica je stara udovica. Moram priznati, da tako mile starice još ne vidjeh. Ima joj preko šestdeset godina, ali je uza sve to živa, okretna i prijazna kao kakva djevojka. Inače je i ona žena, pa doznah što šta, što me zanimalo.

Njemački govori pravilno, drži i jedan bečki list, koji svaki dan izlazi na oko trideset stranica ovakih, kaka je vriedna „Naša Sloga“. Svaki dan čita iz tih novina. Najviše se zaudih, što ima i liepu knjižnicu. Češće je u veće nadjoh, gdje, izmoredna težkim dnevnim radom, sjedi uz svjetiljku s naočarima na nosu i čita o kojesta zabavna ili poučana. Pa što ona, stara žena, radi čitav dan, da se može umoriti? Ona je pralja; čitav dan pere rublje. Dašto, mi smo vični pralje držati nizkim ženami. No bit će Ti poznato, da i one, što se sa šeširom na glavi i u svilenom odijelu koče kao kake paunice, nisu uvijek najpametnije. Nekim bi ova pralja mogla biti uzorom.

Ona je već toga toliko pročitala, da možeš s njom o svem i svačem razgovarati. Mene to veseli, pa češće upotreblim priliku, da stogod od nje mudra čujem.

Medju prvimi razgovorima, dodje rieč na narodnost. Vidjeh, da se ona i za to zanima, pa spomenuh, da sam Hrvat. Ona me nekako milo i veselo pogleda, pa reče: „Onda smo braća, jer ja sam Češkinja“. Ako si pročitao pomno moje prvo pismo, onda si možeš pomisliti, kako me to razveselilo. Kasnije saznah, da dobro pozna u rieči i pismu svoj materinji jezik. U pohode joj dolaze razne prijateljice, pa se one razčavrljaju svojim krasnim jezikom, a iz svake se riečce osjeća, da su presrećne, što mogu njime, da se u tuđini razgovaraju. Sve su te žene preko četrdeset godina medju Niemcima; prilike ili site na njemački, ali one se još uvijek ponose svojim materinjim jezikom i njim najvole govoriti.

Znam, da mi ne ćeš zamjeriti, što sam o ovoj starici toliko govorio. Blago narodu, komu su žene rodoljubne i nabražene, jer žena uzdržaje kuću, a kuća otadžbinu. Biti će bolje i nama, kad nam roditelji budu više na to pazili.

Tako ovdje nadjoh ugodno boravište, pa mogu opet da zadjem medju svoje nove znanice.

Radnici dadoše svome društvu ime „Prosvjeta“ upravo iz želje za znanjem, za nabrazbom (prosvjetom). Za to zamoliše uljudnim pismom akademicko društvo „Zvonimir“, da im svakog mjeseca pošalje jednog člana, koji bi im držao kakvo poučno predavanje. Zvonimiri raši se odazvase kao što bijaše dužnost mladih domoljuba. Jedno je već takvo predavanje bilo. Da si vidio, kako se je onaj mladi gospodin trudio, da počui svoju braću radnike, a kako su ga ovi pozorno slušali, suze, bi Ti od od veselja prokapale. On je preko sata predavao, a oni budno pazili na svaku rieč, na svaki mig i kret njegov. Tako treba raditi! Tako se prosvjeta u narodu širi, a s njom samosviest, ljubav za rad, poztivnost, blagostanje itd. Bez toga nema pravog rodoljublja, koje čini otadžbinu velikom, slavnom i slobodnom. Samo rad oplemenjuje čovjeka, usrećuje domovinu, dočim su rieči, pa i najkrilatije bile, često vjetar hladan, koji mnogi cviet oturi, mnogu njeznu biljku uništi.

Kod nas se, na žalost, jako na to zaboravlja. Ima kod nas mnogo takvih, koji mnogo govore, ali ostavimo to. Samo moram spomenuti, da je i ovdje jedan naš drug občeao predavati u „Prosvjeti“, pa jednostavno ne došao, i mirna Bosna, a članovi neka zaludu čekaju željni, da štogod liepa i dobra čuju. Vikati i obeć-

vati nije težko, ali na radnji se pozna muževu. Znaš i sam, da ima toga svuda po svijetu, pa Ti ne ću dalje tim dosudjivati. Na djelu se vide junaci!

Zdravstvuj i veselo mi budi!

Beč, 1. maja 1900.

Listnica uredništva i uprave.

Barba Tončić. Već je bila doba, da nam se oglasite; zahvaljujemo Vam na pripisanom i preporučamo se za budućće. Za ovaj broj je stiglo malo prekasno. Da ste nam zdravo i veselo!

Javna zahvala.

S Bogom Cresani dragi! Poslje dvie godine mojeg službovanja, nečuvanim pritiskom nekijih odlič. osoba, meni se je od Vas dieliti. Ipak počitanje i ljubav koju gojiste prema meni nedostojnomu poliče me; da Vam izrazim moju podpunu zahvalu, ključić iz dna srca, S Bogom! Vaša ljubav i dobrota, ostali će zablježena u mojih grudih do smrti, ter neću popustiti preporučiti Vas Svevišnjemu u mojih slabih molbah, isto želim da i Vi ne zaboravite mene u Vaših.

Ja neću da posjetim osobno pojedine prijatelje, jer to je proti mojoj naravi, već s ovim kanim i želim svima, bez razlike časti i staleža, dobar ostanak, na dajući sastati se u rajskoj domovini za sve vjekove. — S. Bogom! Živili!
Cres, dne 4. svibnja 1900.

Pop Ivo Sintić.

Svieće od pčelinjeg voska

sa jamčevinom od K 2000

preporučam & svećenstvu, crkvenim upravam i slavnom općinstvu uz cijen: K 4-90

Voštene svieće i duplire I (austrijski sastav) 4-40
Svieće i duplire I (talijanski sastav) 3-80
Svieće i duplire II 2-40
Tamjan lacrima I 2-40
II 2-20
granis 1-20

Povošteno platno za oltare 2-10
Siljenji i stakla za vječno svjetlo po obitnoj su cieni.

Naručbe u vriednosti od 20 K napried, pošiljem franco. — Pri točnoj uplati dajem popust od 3%.

Sa odličnim stovanjem

J. KOPAČ,

Ulica sv. Antona 7, Gorica.

Filijalka
K. KR. DIV. Društvo kreditnog zavoda za trgovinu i obrt u Trstu
Novci za zaplavljanje
U vriednosnih papirih na 4 mjeseci od 27 1/2%
30 „ „ „ 31 1/2%
36 „ „ „ 33 1/2%
U plamih an. lino. us. 4 mjeseci od 27 1/2%
30 „ „ „ 31 1/2%
36 „ „ „ 33 1/2%
Na pisanu koja se moćno izplatit u sedmici pa-
pirih austrijske vriednosti, skuplje u kupoposred-
vales, 27. septembra, 18. oktobra, 27. oktobra
U Naposlomih u 30 dnevni od 27 1/2%
30 „ „ „ 31 1/2%
36 „ „ „ 33 1/2%
Okruzni odjel.
U vriednosnih papirih 3% na svaku svotu. — U
Naposlomih, bez kamata.
Dzraznaničice
na Beč, Prag, Pešu, Brno, Ljavu, Topavju, Kieku, i
kao takodjer za Zagreb, Adu, Biedit, Gradoniz,
Gradec, Sibiuj, Inomost, Celovec, Ljubljana, Ljube,
Olomuc, Reichenberg, Štaz, i Somoigrad bez troška.
Kupnja i prodaja
vriednosnih djeiva, kao takodjer unovčevanje kupovani
proti odbitak 1/2% provizije, istazao svojih vrati po
najpovoljnijim uvjeti.
Predjmovi.
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente,
u Londonu, Parizu, Berlinu ili u drugih gradovima,
provizija po jako umjerenih uvjeti. — Kreditna
pisma na sklogod grad
Uložak u pohranu.
Primala se: pohranu vriednosnih papiri, zlatni ili
srebrni, — pohranu novca itd. — po pogodbi.
Nizna bilježina izdaje doznanice talijanske na
vrednu banku u Italji, frankli ili pako po državnom
tečaju.

OGLAS.
Moje Skropilnice proti peronospori jesu uvijek jošte najbolje od svih ostalih, te ponajviše priljubljene, stoga ih mogu mirnom svijesti preporučiti svima.
Dobivaju se u skladištu strojeva tvrde **SCHIVITZ & COMP. u TRSTU,** sa svime skupa za K 18, ili pako pouzećem poštom prosto poštarine K 20. **ZIVIC, inžinjer.**

Rodoljubi!
Kupujte samo Girilo-Methodijske žigice!

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pako velec. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice **svoj krojački posao na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli, u prvom katu.**
U zalih imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odijela, koja izvršuje točno po mjeri.
Anton Klement, krojački majstor.

Knjigotiskara i knjigovežnica J. Krmpotić i drug. U PULI
prima sve u knjigotiskarsko-knjigovežku struku spadajuće radnje koje izvršuje brzo i ukusno.
Zaliha svijuh tiskanica za župne i občinske urede, kao takodjer pisaćeg papira.
Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinah.
Sve tiskanice za štedovna i zajmovna društva u obće preskrbljuje točno, brzo i jeftino.
O pazuju se, da tiskara preskrbljuje sve tiskanice, koje se rabe, bez da bi joj to stranka naznačivala, to jest sve, što je za početak poslovanja potrebno; bilježuje takodjer knjige itd.